

## ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

## Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1990

Τò έργο του Κέντρου 'Ερεύνης τής 'Ελληνικῆς Λαογραφίας τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν έκτείνεται στους ἐξῆς τομείς: α) στὸν ἐπιστημονικὸ καὶ β) στὸν τεχνικὸ, ποὺ περιλαμβάνει τὸν τεχνικὸ ἐξοπλισμὸ γιὰ τὴν ὑποβοήθηση καὶ καλύτερη ἀπόδοση τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ Κέντρου.

## Α) ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

## Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Τò Κέντρο πλουτίστηκε μὲ:

1. 45 συλλογές λαογραφικῆς ὕλης (χειρόγραφες ἢ δακτυλογραφημένες) συνολικῆς ἐκτάσεως 4.517 σελίδων.
2. 66 δίσκους (εἰς διπλοῦν) μουσικῆς δημοτικῆς καὶ ἄλλης, ποὺ κατατέθηκαν στὸ Κέντρο ἀπὸ παραγωγοὺς μέσω τῶν ἐλληνικῶν φωνογραφικῶν ἐταιρειῶν Columbia καὶ Polygram (σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Νόμου 4545/1966).

## Β'. 'Αρχεῖακὸ καὶ εὐρύτερο ἐπιστημονικὸ ἔργο

1. 'Αποδελτιώθηκε ὕλικὸ σὲ 655 δελτία.
2. "Ἐγινε ἀντιβολὴ 4.826 δελτίων.
3. 'Αξιολόγηση χειρογράφων: 'Αξιολογήθηκαν 5 χειρόγραφες συλλογές (ἀριθ. 4249-4253, 1986), ποὺ ἔχουν ὑποβληθῆ στὸ Κέντρο γιὰ βράβευση.
4. "Ἐγινε ἀποστολὴ σὲ σχολεῖα πρωτοβάθμιας ἐκπαίδευσης τοῦ ἐρωτηματολογίου Β', «'Ερωτηματολόγιο γιὰ ἔπιπλα καὶ σκεύη. Κούνιες κρεβάτια κλπ., 'Αθήνα 1984» γιὰ τὴ συγκέντρωση τοῦ σχετικοῦ ὕλικου προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῆ, σύμφωνα μὲ τὸν προγραμματισμὸ τοῦ Κέντρου, γιὰ τὴν ἐκτύπωση σχετικοῦ τόμου.
5. Βιβλιογραφία: Συντάσσεται λαογραφικὴ βιβλιογραφία τῶν ἐτῶν 1976-1985.
6. Καταρτίστηκε πρόγραμμα γιὰ τὰ παραδοσιακὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ ὑποβλήθηκε στὴν 'Επιτροπὴ 'Ερευνῶν τῆς 'Ακαδημίας γιὰ τὴν περαιτέρω ἔρευνα τοῦ θέματος καὶ τὴν ἔκδοση ἐιδικοῦ τόμου.

## Γ'. 'Εκδόσεις

1. 'Εκδίδεται ἡ 'Επετηρίδα τοῦ Κέντρου, τόμοι 26-27 (1981-1986).

2. Ἐχει δοθῆ στὸ τυπογραφεῖο μέρος τοῦ εὑρετηρίου τοῦ θου τόμου «Λαογραφικὰ Σύμμεικτα Γ΄, Ἑμμ. Παγκάλου».

3. Μετὰ τὴν περάτωση τῆς ἐργασίας ἐπιλογῆς γαμηλίων τραγουδιῶν τοῦ θεσσαλικοῦ χώρου προετοιμάζεται τὸ σχετικὸ φυλλάδιο γιὰ τὴν ἐκτύπωση τοῦ δίσκου. Συνεχίζεται δὲ ἡ μουσικὴ ἐκλογή τῶν γαμηλίων τραγουδιῶν ἀπὸ τῆ Μακεδονία γιὰ τὴν προγραμματισμένη ἀπὸ τὸ Κέντρο ἐκτύπωση δίσκων, ἐνῶ ἔχει περατωθῆ ἡ ἐργασία ἐπιλογῆς ἀπὸ τὴν Ἡπειρο καὶ τῆ Στερεὰ Ἑλλάδα.

#### **Δ΄. Μουσικὸ τμῆμα (δισκοθήκη - ταινιοθήκη)**

1. Ἐπεξεργασία μουσικοῦ ὕλικου: Ἔγινε ἡ καταγραφή 18 μελωδιῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ ἔγινε ἡ μουσικολογικὴ τους ἐπεξεργασία.

2. Ἔγινε ἡ φωτοτύπηση κειμένων τραγουδιῶν νησιωτικοῦ χώρου ἀπὸ τὰ χειρόγραφα καὶ μεταγραφή τῶν τραγουδιῶν - μελωδιῶν ἀπὸ τίς ταινίες σὲ κασέτες γιὰ τὴν ἀντιβολή, διόρθωση καὶ φιλολογικὴ ἐπεξεργασία τῶν τραγουδιῶν, ἡ ὁποία ἄρχισε ἤδη γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ προγραμματισμένου τόμου τῆς μουσικῆς ἐκλογῆς καὶ δίσκου ἀπὸ τὸ νησιωτικὸ χῶρο.

3. Καταγράφτηκαν στὸ οἰκεῖο βιβλίο καταγραφῆς δίσκων 66 δίσκοι εἰς διπλοῦν.

4. Ἔγινε καρτελλοποίηση καὶ εὑρετηρίαση τῶν στοιχείων τῶν δίσκων (1060 καρτελλάκια).

#### **Ε΄. Βιβλιοθήκη**

1. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου ἐμπλουτίσθηκε μὲ 277 τόμους ἐντύπων ἀπὸ δωρεές.

2. Ἔγινε ἡ καταγραφή 105 ἐντύπων.

#### **ς΄. Λαογραφικὲς ἀποστολές**

Ἔγινε ἀπομαγνητοφώνηση ὕλικου λαογραφικῶν ἀποστολῶν.

#### **Ζ΄. Χαρτογραφικὸ τμῆμα**

1. Ἔγινε ἐργασία προετοιμασίας χαρτῶν γιὰ τὴν τοποθέτηση ἐπ' αὐτῶν λαογραφικῶν στοιχείων.

2. Ἀναζητήθηκαν καὶ ἐξευρέθηκαν ἀδαπάνως γιὰ τὸ Κέντρο θῆκες γιὰ τοὺς χάρτες τοῦ Κέντρου, ἰδίως μεγάλου μεγέθους, ποὺ καταστρέφονται.

### Η'. Μουσειακή συλλογή

Έγινε φωτογράφιση μουσειακῶν ἀντικειμένων γιὰ τὴν ἀρχειοθέτησή των (καρτέλλες κλπ.), ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ μουσειολογικὴ μελέτη καὶ ἐπεξεργασία τους (Museum Studies).

### Θ'. Φωτογραφικὸ τμήμα

Ἐμπλουτίσθηκε τὸ τμήμα μὲ τίς φωτογραφίες τῶν μουσειακῶν ἀντικειμένων.

### Ι'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια

1. Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου Ἄννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα συμμετέσχε: α) στὸ Α' συνέδριο Φθιωτικῶν Ἐρευνῶν: Γλῶσσα, Ἱστορία, Λαογραφία (27-29 Ἀπριλίου 1990, Λουτρὰ Ὑπάτης) μὲ τὴν ἀνακοίνωση: «Ἡ θέση τῶν δύο φύλων στὴ Βορειοανατολικὴ Φθιώτιδα (14ος - 19ος αἰῶν, πρῶτα τρία τέταρτα 20οῦ αἰῶνος)» β) στὸ 4ο διεθνὲς συνέδριο τῆς International Society for Ethnology and Folklore στὸ Bergen τῆς Νορβηγίας (19-23 Ἰουνίου 1990) μὲ τὴν ἀνακοίνωση: «The Construction of Motoroad Network and its Impact on Rural Life (An Example of Mountainous Area)» γ) Στὴ «Συνάντηση Ἐφόρων καὶ Δασκάλων Χοροῦ» τῶν Λυκείων τῶν Ἑλληνίδων (Ἀθῆναι 2-4 Νοεμβρίου 1990) μὲ θέμα: «Ἐρευνα καὶ ἀρχειοθέτηση τῶν ἐθνικῶν χορῶν».

2. Ὁ συντάκτης τοῦ Κέντρου Γεώργιος Αἰκατερινίδης συμμετέσχε μὲ ἀνακοίνωση: α) στὸ Γ' Διεθνὲς συμπόσιο τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἐταιρείας τῆς Χαλκιδικῆς μὲ θέμα: «Πολιτιστικὴ κληρονομιά καὶ ἀρχιτεκτονικὴ παράδοση στὴ Χαλκιδικὴ καὶ τὸ Ἅγιο Ὄρος», Οὐρανούπολη 14-16 Σεπτεμβρίου 1990, μὲ τὴν ἀνακοίνωση: «Συνοπτικὴ λαογραφικὴ θεώρηση τῆς Χαλκιδικῆς» β) στὸ Β' Συμπόσιο Κυπριακῆς Λαογραφίας (Λεμεσὸς Κύπρου, 17-18 Νοεμβρίου 1990) μὲ τὴν ἀνακοίνωση: «Ἐθιμικὲς ζωοθυσιές στὴν Κύπρο. Συγκριτικὲς ἐπισημάνσεις».

3. Ἡ συντάκτρια τοῦ Κέντρου Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη συμμετέσχε στὸ Ε' Συνέδριο «Ὁ Ὀλύμπος στὴ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων» μὲ τὴν ἀνακοίνωση: «Ἡ τοπικὴ Ἱστορία καὶ οἱ λαογραφικὲς πηγές. Χαρακτηριστικὰ παραδείγματα ἀπὸ τὴν περιοχὴ τοῦ Ὀλύμπου».

4. Ἡ συντάκτρια τοῦ Κέντρου Ζωὴ Ρωπαῖτου συμμετέσχε στὸ Σεμινάριο Παραδοσιακῶν Χορῶν τοῦ Σωματείου «Ἑλληνικοὶ Χοροὶ Δόρα Στράτου» μὲ τὴν εἰσήγηση: «Ξηρομερίτικοι χοροὶ» (Ἀθῆνα 1 Μαρτίου 1990).

**ΙΑ'. Συμβολή στην έρευνα τρίτων**

Τò Κέντρο με την άποκειμένη σ' αυτό λαογραφική ύλη και τή βιβλιοθήκη του έξυπνρήτησε και έξυπνρητεϊ συνεχώς μεγάλο άριθμό μελετητῶν Έλλήνων και ξένων για τή σύνταξη μελετῶν, κυρίως διατριβῶν. Καθοδηγοῦνται έπίσης εκπαιδευτικοί και έρασιτέχνες συλλογεϊς για τή συγκέντρωση λαογραφικοῦ ὕλικου. Τò Κέντρο έπίσης άνταποκρινόμενο σε αίτήματα ξένων έπιστημόνων και ' Ινστιτούτων συγκέντρωσε και απέστειλε στοιχεϊά άφορῶντα σε ειδικά έπιστημονικά θέματα.

**B) ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ****Α'. Κινηματογραφικό τμήμα**

Τò τμήμα έμπλουτίστηκε:

1. Με εικονοσκόπιο (Videocamera JVC GFS 1000) και τρίποδο για τήν εικονοσκόπηση έθνικῶν πράξεων, χορῶν, οϊκολογικῶν στοιχεϊῶν κλπ.

2. Με μαγνητοσκόπιο (Video JVC HR-D400) και με συσκευή τηλεόρασης (JVC AV-S250) για τή μαγνητοσκόπηση έθνογραφικοῦ κλπ. περιεχομένου έκπομπῶν.

Με τὰ άνωτέρω μηχανήματα, τὰ όποϊα έγκαταστάθηκαν στο Κέντρο, έπιδιώκεται βαθμιαίως ή δημιουργία συστηματικοῦ και πλήρους άρχείου μορφῶν τοῦ λαϊκοῦ βίου, όψεων και μορφῶν ποῦ δέν εϊναι δυνατὸν νά καταγραφοῦν με τή γραφίδα ή άλλο τρόπο, καθώς έπίσης και άπεικονίσεων μορφῶν ζωῆς άλλων λαῶν πρὸς συγκριτική μελέτη. Σημειώνεται δέ ότι ό χειρισμός και ή λήψη τῶν μορφῶν τοῦ βίου και ή άποθησαύριση τοῦ ὕλικου (άμεσα) εϊναι εύκολωτέρα με τὸ εικονοσκόπιο παρὰ με τὰ χρησιμοποιούμενα στο παρελθὸν μέσα.

3. Έγινε ή έγκατάσταση όθόνης προβολῆς, μέσα στα πλαίσια τῆς προσπάθειας δημιουργίας πλήρους και συστηματικοῦ τμήματος.

**Β'. Χειρόγραφα**

Έγινε τὸ δέσιμο 212 χειρογράφων, τόμοι 85 (Δεκέμβρης - τέλος - 1989).

**Γ'. Εϊσαγωγή νέας τεχνολογίας**

Έλεκτρονικὸς ὕπολογιστής: Καταβλήθηκε προσπάθεια έξευρέσεως προσωπικοῦ για τὸ χειρισμὸ τοῦ ήλεκτρονικοῦ ὕπολογιστῆ τοῦ Κέντρου.

**Δ'. Άγορά μαγνητοφῶνων**

Δυστυχῶς παρὰ τίς προσπάθειές μας, τή μελέτη τῶν συστημάτων και τήν κοπιώδη έρευνα τῆς άγορᾶς δέν εϊγινε ή άγορά μαγνητοφῶνων για μεταγραφή τῶν

μαγνητοταινιών για τη διαφύλαξη και διατήρηση του σπουδαιοτάτου υλικού των ταινιών, γιατί ο διαγωνισμός για την αγορά τους έγινε το Δεκέμβριο και μέσα στις γιορτές (19-12-1989), όποτε δεν υπήρξαν προσφορές.

#### **Ε'. "Επιπλα**

"Εγινε ή αγορά:

1. Ένός κατάλληλου ειδικού γραφείου και ενός περιστρεφόμενου καθίσματος για τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή του Κέντρου.

2. Ένός γραφείου εργασίας.

3. Τοποθετήθηκαν κρύσταλλα επί των παλαιών έφθαρμένων γραφείων για την κάλυψη τής φθοράς και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας του προσωπικού.

4. Έτέθη ρολοπέτασμα για τη μερική έστω αντιμετώπιση τής υπερβολικής ήλιακής θερμότητας των ύαλοπινάκων και των πλαστικών περσίδων, ή οποία είναι καταστρεπτική κατά το θέρος για το υλικό του Κέντρου και δημιουργεί δυσμενείς συνθήκες εργασίας για τον εργαζόμενο εκεί.

#### **ς'. Συντήρηση κτηρίου**

'Αντικαταστάθηκαν σπασμένοι ύαλοπίνακες του άνελκυστήρα και του κτιρίου.

'Η Διευθύντρια

**"Αννα Παπαμιχαήλ - Κουτρούμπα**